

ЗАТВЕРДЖЕНО  
протокол засідання Наглядової ради  
АТ «Укренергомашини»  
від «11» жовтня 2024 р. № 21-НР

**ПОЛІТИКА  
УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ  
АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА  
«УКРАЇНСЬКІ ЕНЕРГЕТИЧНІ МАШИНИ»**

м. Харків

2024

## ЗМІСТ

I.	Загальні положення.....	3
II.	Визначення термінів та скорочень.....	3
III.	Система управління ризиками.....	5
IV.	Принципи управління ризиками.....	6
V.	Основні види ризиків.....	7
VI.	Етапи процесу управління ризиками.....	9
VII.	Стратегія реагування на ризики.....	10
VIII.	Модель розподілу функцій між учасниками системи управління ризиками.....	10
IX.	Декларація схильності до ризиків.....	14
X.	Культура управління ризиками.....	14
XI.	Звітність.....	15
XII.	Прикінцеві положення.....	16

## **Розділ I. Загальні положення.**

1.1. Ця Політика визначає мету, основні завдання, принципи, етапи та розподіл функцій між учасниками процесу належного управління ризиками, а також порядок організації системи управління ризиками Акціонерного товариства «Українські енергетичні машини» (далі – АТ «Укренергомашини» або Товариство) на всіх організаційних рівнях.

1.2. Політика управління ризиками розроблена відповідно до вимог стандартів ISO 9001:2015 «Системи управління якістю. Вимоги», ДСТУ ІЕС/ISO 31010:2022 «Керування ризиком. Методи загального оцінювання ризику», ДСТУ ISO 31000:2018 «Менеджмент ризиків. Принципи та настанови», ДСТУ ISO 37001:2018 «Системи управління щодо протидії корупції. Вимоги та настанови щодо застосування», Інтегрованої моделі COSO Enterprise Risk Management, рекомендацій Федерації європейських асоціацій ризик-менеджерів (FERMA) «Стандарти управління ризиками» та Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD) «Керівні принципи ОЕСР щодо корпоративного врядування на підприємствах державної форми власності», Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення корпоративного управління» №3587-ІХ, Статуту АТ «Укренергомашини».

1.3. Система управління ризиками є частиною загальної системи корпоративного управління Товариства і спрямована на забезпечення стійкого його розвитку, що забезпечує безперервну діяльність в довгостроковій перспективі.

1.4. Дотримання вимог цієї Політики є обов'язковим для всіх працівників АТ «Укренергомашини» в межах функціональних обов'язків, визначених посадовими інструкціями, а також іншими внутрішніми документами Товариства.

## **Розділ II. Визначення термінів та скорочень.**

**2.1. Бізнес-процес** - повторювана функція, діяльність (дія), яка має початок та кінець і спрямована на досягнення певного результату.

**2.2. Власники бізнес-процесу управління ризиками** – структурні підрозділи АТ «Укренергомашини», які здійснюють реалізацію та відповідальні за результати досягнення цілей бізнес -процесу.

**2.3. Власник ризику** - посадова особа, яка має в своєму розпорядженні персонал, інфраструктуру, програмне забезпечення, інформацію про процес, керує виконанням процесу, несе відповідальність за результати і ефективність процесу на всіх його стадіях та має достатні повноваження щодо ідентифікації,

оцінки ризику, визначення заходів реагування на ризик, забезпечує їх ефективність, організовує безперервний процес управління ризиком.

**2.4. Втрата** - негативний наслідок реалізації ризику фінансового характеру: збиток, недоотриманий дохід та/або втрачена вигода.

**2.5. Істотні ризики** - ризики, негативні наслідки реалізації яких істотно (суттєво) впливають на фінансовий результат, капітал, ліквідність, репутацію Товариства.

**2.6. Корпоративне управління** - комбінація процесів та структур, впроваджених Наглядовою радою для інформування, керування, управління та моніторингу діяльності Товариства з метою досягнення поставлених цілей.

**2.7. Комплаєнс** - це система заходів управління та контролю в Товаристві, спрямована на попередження та подолання ризиків недотримання вимог законодавства, правил, стандартів та рекомендацій.

**2.8. Культура управління ризиками** – дотримання визначених АТ «Укренергомашини» принципів, правил та норм, спрямованих на інформування всіх працівників Товариства щодо прийняття ризиків та управління ризиками.

**2.9. Ліміт ризику** - встановлене чисельне обмеження значень показників, що характеризують (кожен окремо або в сукупності) рівень ризику. Ліміт може бути встановлений в абсолютному і відносному значенні.

**2.10. Моніторинг** - визначення статусу системи, процесу чи роботи. Метою моніторингу є виявлення відповідності роботи системи, процесу бажаному результату або тенденцій розвитку.

**2.11. Неприйнятна поведінка** – поведінка та інші дії працівників, які можуть мати негативні наслідки для АТ «Укренергомашини». До неприйнятної поведінки належить, зокрема але не обмежуючись: подання недостовірної фінансової, статистичної та управлінської звітності; порушення законодавства України, внутрішніх документів Товариства.

**2.12. Оцінка ризику** - це процес, що складається з ідентифікації характеристики небезпеки (можливості), оцінки її впливу на процес та ймовірності виникнення.

**2.13. Ризик** - вплив невизначеності на цілі; потенційна подія у майбутньому, яка може позитивно або негативно впливати на досягнення цілей. Ризик вимірюється шляхом оцінки впливу та ймовірності настання події. Ефективне управління ризиками спрямоване на захист та підвищення цінності бізнес рішень.

**2.14. Ризик-апетит (схильність до ризику)** - сукупний максимальний рівень ризику Товариства за усіма видами ризику та за кожним із суттєвих ризиків окремо, визначений наперед в межах допустимого рівня ризику, який Товариство готове прийняти (прийняло рішення щодо їх прийняття) в процесі досягнення встановлених стратегічних цілей та виконання фінансового та/або інвестиційного планів.

**2.15. Ризик-орієнтоване мислення** - дає змогу організації визначати чинники, які можуть спричиняти відхилення її процесів та її системи управління якістю від запланованих результатів, щоб установлювати запобіжні заходи контролю для зменшення негативних впливів і якнайбільшого використання можливостей, у міру їх виникнення.

**2.16. Система управління ризиками (СУР)** – сукупність належним чином задокументованих і затверджених політик, методик і процедур управління ризиками, які визначають порядок дій, спрямованих на здійснення систематичного процесу ідентифікування, аналізування, оцінювання, моніторингу, контролю, звітування та реагування на всі види ризиків на всіх організаційних рівнях.

**2.17. Суб'єкти системи управління ризиками Товариства** - Наглядова рада, Комітет з питань аудиту Наглядової ради, Дирекція, Служба внутрішнього аудиту (СВА), Служба з питань управління ризиками (СзПУР), Служба з питань комплаєнс (СзПК), Служба уповноваженого з антикорупційної діяльності (СУзАД).

### **Розділ III. Система управління ризиками**

3.1. З метою забезпечення належного функціонування процесу управління ризиками АТ «Укренергомашини» запроваджує систему управління ризиками, метою якої є:

3.1.1. Впровадження і підтримання ефективної системи управління ризиками в Товаристві, яка відповідає операційній моделі Товариства, структурі його управління, є адекватною до масштабу та складності бізнес-процесів Товариства та спрямована на упередження виникнення ризиків, зменшення їх істотності та мінімізацію.

3.1.2. Забезпечення обґрунтованого процесу прийняття рішень з урахуванням ризиків усіх напрямів діяльності АТ «Укренергомашини».

3.1.3. Забезпечення дотримання єдиних принципів та підходів у ході реалізації процесу управління ризиками в АТ «Укренергомашини».

3.1.4. Мінімізація можливих втрат від реалізації ризиків для забезпечення фінансової стійкості Товариства.

3.1.5. Забезпечення безперервної діяльності в довгостроковій перспективі і планування оптимального управління діяльністю АТ «Укренергомашини» з урахуванням можливих стресових умов.

3.2. Завданнями системи управління ризиками є :

3.2.1. Ідентифікування, аналізування та оцінювання істотності ризиків.

3.2.2. Розроблення превентивних заходів зі зниження рівня ризиків у разі настання стресових умов.

3.2.3. Здійснення стратегічного планування з урахуванням рівня ризику, що приймається.

3.2.4. Забезпечення єдиного розуміння ризиків на корпоративному рівні.

3.2.5. Розвиток в АТ «Укренергомашини» культури управління ризиками та компетенції з управління ризиками з урахуванням найкращих практик.

## **Розділ IV. Принципи управління ризиками.**

4.1. АТ «Укренергомашини» створює комплексну та ефективну систему управління ризиками з урахуванням особливостей, напрямів, характеру діяльності, а також важливості Товариства як підприємства, що має стратегічне значення для економіки та безпеки держави та особливо важливого для економіки суб'єкта господарювання державного сектору економіки, яка відповідає наступним принципам:

4.1.2. Ефективність - забезпечення об'єктивної оцінки розміру ризиків та повноти заходів з управління ризиками з оптимальним використанням фінансових, матеріальних, кадрових ресурсів. Дотримання розумного балансу між витратами на управління ризиком і величиною можливих збитків від настання ризику.

4.1.3. Безперервність - процес управління ризиками відбувається на постійній основі.

4.1.4. Своєчасність та превентивність — забезпечення виявлення, обчислення, моніторингу, контролю та пом'якшення усіх потенційно можливих загроз негативного впливу на діяльність Товариства раніше, ніж такі ризики фактично виникають, на усіх організаційних рівнях.

4.1.5. Структурованість - чіткий розподіл функцій, обов'язків та повноважень з управління ризиками між усіма структурними підрозділами та працівниками Товариства та їх відповідальності згідно з таким розподілом.

4.1.6. Розмежування обов'язків (відокремлення функції контролю від здійснення операцій) - уникнення ситуації, при якій одна і та ж особа здійснює операції Товариства та виконує функції контролю за цими ж операціями.

4.1.7. Докладність і комплексність - охоплення усіх видів діяльності Товариства на усіх організаційних рівнях та в усіх його структурних підрозділах, оцінка взаємного впливу ризиків.

4.1.8. Незалежність - свобода від обставин, що становлять загрозу для неупередженого виконання підрозділами з управління ризиками своїх функцій.

4.1.9. Конфіденційність - обмеження доступу до інформації, яка повинна бути захищена від несанкціонованого доступу.

4.1.10. Прозорість - оприлюднення Товариством інформації про систему управління ризиками.

4.1.11. Зрозумілість - чіткість політик та механізмів управління ризиками, закріплення відповідальності та обов'язків усіх суб'єктів/учасників системи управління ризиками.

4.1.12. Поінформованість про ризик - при прийнятті рішення про проведення операції обов'язковим є аналіз потенційних ризиків, а після її здійснення - коректний облік пов'язаних ризиків та їх подальший регулярний моніторинг.

4.1.13. Контроль рівня ризику - суб'єкти системи управління ризиками Товариства на регулярній основі отримують інформацію про прийнятні рівні ризику та про факти порушень заходів з управління ризиками.

4.1.14. Вдосконалення системи управління ризиками. Система управління ризиками Товариства відповідає рівню розвитку Товариства, а також зовнішніх умов, нововведень в міжнародній практиці управління ризиками.

4.1.15. Уніфікованість середовища – процеси управління ризиками здійснюються на підставі єдиних для АТ «Укренергомашини» принципів та підходів, норм і вимог, термінології, методології та структури звітності.

## **Розділ V. Основні види ризиків**

5.1. АТ «Укренергомашини» виділяє такі істотні види ризиків:

- 1) операційно-технологічний;
- 2) фінансово-господарський;
- 3) фінансовий (ризик ліквідності, кредитний ризик, валютний та ціновий ризик);

- 4) кадровий;
- 5) програмно-технічний;
- 6) інформаційної безпеки;
- 7) нормативно-правовий;
- 8) корупційний;
- 9) комплаєнс-ризик, у тому числі репутаційний;
- 10) інші ризики.

5.2. Під даними видами ризиків розуміють (визначення):

5.2.1. Операційно-технологічний - ризик, імовірність виникнення якого пов'язана з порушенням термінів, формату подання документів, розподілу повноважень із виконання функцій, процесів чи операцій.

5.2.3. Фінансово-господарський - ризик, імовірність виникнення якого пов'язана з фінансово-господарським станом Товариства, зокрема належними ресурсами, матеріальним забезпеченням.

5.2.3. Фінансовий (ризик ліквідності, кредитний ризик, валютний) - ризик, пов'язаний з імовірністю втрат фінансових ресурсів (грошових коштів).

5.2.3.1. Ризик ліквідності - вірогідність виникнення збитків або додаткових втрат, чи недоотримання запланованих доходів внаслідок неспроможності Товариства забезпечити фінансування росту активів та/або виконання своїх зобов'язань в належні строки.

5.2.3.2. Кредитний ризик - вірогідність виникнення збитків або додаткових втрат, чи недоотримання запланованих доходів внаслідок невиконання боржником/контрагентом взятих на себе зобов'язань згідно умов договору. Кредитний ризик виникає за всіма активними операціями Товариства.

5.2.3.3. Валютний ризик - вірогідність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів внаслідок несприятливих змін курсів іноземних валют.

5.2.4. Кадровий - ризик, імовірність виникнення якого пов'язана з неналежною професійною підготовкою працівників, неналежним виконанням ними посадових інструкцій тощо.

5.2.5. Програмно-технічний - ризик, імовірність виникнення якого пов'язана з відсутністю прикладного програмного забезпечення або змін до нього, неналежною роботою або відсутністю необхідних технічних засобів тощо.

5.2.6. Ризик інформаційної безпеки - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів унаслідок впливу на інформаційні системи, що використовуються Товариством, наслідком яких є порушення конфіденційності, цілісності, автентичності, авторських прав або доступу до інформаційних ресурсів.

5.2.7. Нормативно-правовий ризик - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів унаслідок відсутності, суперечності або нечіткої регламентації виконання функцій, процесів чи операцій у відповідних нормативно-правових актах, законодавчими змінами, нечіткого застосування норм законодавства через можливість їх неоднозначного тлумачення або унаслідок визнання недійсними умов договору у зв'язку з їх невідповідністю вимогам законодавства України тощо.

5.2.8. Корупційний - ризик, імовірність виникнення якого пов'язана із вчиненням корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, іншого порушення Закону України «Про запобігання корупції», що негативно вплине на діяльність Товариства.

5.2.9. Комплаєнс-ризик - вірогідність виникнення збитків/санкцій, додаткових втрат чи недоотримання запланованих доходів, або втрати репутації внаслідок невиконання Товариством вимог законодавства, нормативно-правових актів, ринкових стандартів, правил доброчесної конкуренції, правил корпоративної етики, виникнення конфлікту інтересів, а також локальних документів Товариства.

## **Розділ VI. Етапи процесу управління ризиками**

6.1. Процес управління ризиками в АТ «Укренергомашини» є сукупністю взаємопов'язаних дій, які безперервно виконуються відповідно до цієї Політики, процедур і відповідних методик з управління ризиками, та передбачає реалізацію таких етапів втілення:

6.1.1. Ідентифікування ризику – процес збору даних, виявлення, усвідомлювання та описування ризику, який охоплює визначення джерела ризику, подій ризику або обставин, що можуть мати матеріальний /нематеріальний вплив на досягнення цілей АТ «Укренергомашини».

6.1.2. Аналізування ризику- процес, спрямований на розгляд причин і джерел ризику, обчислення рівня ризику, а саме встановлення величини наслідків та правдоподібності виникнення цих наслідків. Результати аналізу ризику є підставою для здійснення подальшого оцінювання ризиків.

6.1.3. Оцінювання ризику – процес порівняння результатів аналізу ризику з критеріями ризику для подальшого формування судження щодо прийнятності

/ неприйнятності ризику з урахуванням визначеного в АТ «Укренергомашини» ризик-апетиту. Результати оцінювання ризику є підставою для прийняття рішень щодо подальших дій.

6.1.4. Реагування на ризик – заходи щодо попередження ризиків або зменшення пов'язаних із його виникненням втрат (збитків), спрямованих на підтримання ризику на рівні визначеному в Товаристві ризик-апетиту.

6.1.5. Моніторинг і контроль ризику – заходи, що передбачають систематичний збір та оброблення інформації про ризики з метою дотримання визначеного в АТ «Укренергомашини» ризик-апетиту.

6.1.6. Звітування – заходи з підготовки та надання управлінської звітності про ризик, які використовуються органами управління Товариства для планування подальшої діяльності та / або прийняття відповідних управлінських рішень.

## **Розділ VII. Стратегії реагування на ризики.**

7.1. Залежно від результатів аналізу та оцінювання ризиків, а також з урахуванням показників ризик-апетиту АТ «Укренергомашини» використовує такі стратегії реагування на ризики:

7.1.1. Прийняття ризиків – продовження діяльності без змін. Утримання ризиків на рівні, що перебуває в межах визначеного АТ «Укренергомашини» ризик-апетиту (готовності до ризику) та не створює загрози для інтересів суспільства, акціонерів, кредиторів, фінансової стійкості репутації або досягнення цілей АТ «Укренергомашини».

7.1.2. Пом'якшення ризиків – комплекс заходів, спрямованих на зменшення імовірності виникнення ризику та / або зменшення впливу ризику на результати діяльності АТ «Укренергомашини».

7.1.3. Уникнення ризику – припинення здійснення операцій або утримання від здійснення операцій, що з високою імовірністю призводять до значних втрат.

## **Розділ VIII. Модель розподілу функцій між учасниками системи управління ризиками.**

8.1. Для ефективного управління ризиками і з урахуванням необхідності мінімізувати конфлікт інтересів між прийняттям ризиків, обмеженням і контролем рівня ризиків, а також аудитом системи управління ризиками АТ «Укренергомашини» формує систему управління ризиками з урахуванням

необхідності чіткого розподілу функцій і відповідальності між підрозділами Товариства відповідно до принципу 3-х ліній захисту.

### Перша лінія захисту

<b>Мета</b>	Управління ризиками на рівні бізнес - процесів та проєктів.
<b>Учасники</b>	На першій лінії захисту знаходяться структурні підрозділи Товариства: конструкторські бюро, цехи, управління, відділи, тощо. Вони є власниками всіх ризиків, що виникають у сфері їх відповідальності (особливо операційно-технологічного, фінансово-господарського, корупційного та комплаєнс-ризиків).
<b>Основні функції</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Виявлення та ідентифікування ризиків.</li> <li>✓ Аналізування і оцінювання ризиків.</li> <li>✓ Прийняття ризиків при здійсненні діяльності ( у межах своєї компетенції) в межах встановлених обмежень.</li> <li>✓ Врахування рівня ризиків при здійсненні своїх процесів.</li> <li>✓ Розроблення і впровадження управлінських заходів, спрямованих на мінімізацію рівня ризиків.</li> <li>✓ Виконують вимоги внутрішніх нормативних документів в частині управління ризиками.</li> </ul>

### Друга лінія захисту

<b>Мета</b>	Забезпечення ефективності функціонування системи управління ризиками та незалежне оцінювання.
<b>Учасники</b>	На рівні Служби з питань управління ризиками, функціонально підпорядкованої Наглядовій раді (відповідному комітету Наглядової ради).
<b>Основні функції</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Незалежні від першої лінії захисту ідентифікування, аналізування та оцінювання ризиків.</li> <li>✓ Розроблення, впровадження та розвиток системи управління ризиками.</li> <li>✓ Розроблення та підтримання в актуальному стані внутрішніх документів(цієї Політики, методик,</li> </ul>

	<p>моделей, інформаційних ресурсів, регламентів бізнес-процесів, декларації схильності до ризиків тощо).</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Розвиток культури управління ризиками.</li> <li>✓ Здійснення стрес-тестування ризиків, на які наражається АТ «Укренергомашини» під час своєї діяльності.</li> <li>✓ Надання консультацій структурним підрозділам АТ «Укренергомашини» щодо управління ризиками.</li> <li>✓ Проведення навчання і забезпечення обізнаності працівників АТ «Укренергомашини» щодо управління ризиками.</li> <li>✓ Координація проведення та здійснення аналізу результатів самооцінки ризиків, проведеної структурними підрозділами.</li> <li>✓ Консолідація інформації, підготовка та надання звітності щодо ризиків органам управління АТ «Укренергомашини».</li> <li>✓ Інформування органів управління АТ «Укренергомашини» про виникнення порушень показників, визначених декларацією схильності до ризиків, виникнення ризиків та подій ризику (інцидентів), інформація про які підлягає ескалації.</li> </ul>
--	---

### Третя лінія захисту

<b>Мета</b>	Оцінювання ефективності системи управління ризиками.
<b>Учасники</b>	На рівні Служби внутрішнього аудиту.
<b>Основні функції</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Здійснення оцінювання ефективності виконання функцій структурними підрозділами I та II другої лінії захисту.</li> <li>✓ Інформування органів управління АТ «Укренергомашини» про виявленні недоліки в системі управління ризиками.</li> <li>✓ Здійснення нагляду за усуненням недоліків у системі управління ризиками.</li> <li>✓ Звітує і надає пропозиції щодо заходів підвищення ефективності управління ризиками Наглядовій раді, комітету Наглядової ради з питань аудиту та Дирекції.</li> </ul>

8.2. Функції основних учасників системи управління ризиками АТ «Укренергомашини» визначенні в пункті 8.1. цієї Політики, до того ж учасниками системи управління ризиками є органи управління АТ «Укренергомашини».

8.2.1. Дирекція АТ «Укренергомашини»:

- ✓ здійснює контроль за функціонуванням системи управління ризиками;
- ✓ затверджує внутрішні документи, що регламентують функціонування системи управління ризиками (за виключенням тих, що віднесені до компетенції Наглядової ради Товариства);
- ✓ забезпечує учасників моделі трьох ліній захисту ресурсами, необхідними для виконання покладених на них функцій та функціонування системи управління ризиками в цілому;
- ✓ забезпечує розвиток культури управління ризиками та створює необхідну атмосферу (tone at the top) для функціонування системи управління ризиками.

8.2.2. Комітет з питань аудиту Наглядової ради АТ «Укренергомашини»:

- ✓ здійснює контроль за дотриманням лімітів показників ризик-апетиту (готовності до ризику);
- ✓ приймає рішення та контролює здійснення заходів щодо усунення порушень показників ризик – апетиту (готовності до ризику);
- ✓ визначає власників ризиків, притаманних діяльності Товариства;
- ✓ погоджує плани управління ризиками Товариства та здійснює моніторинг їх виконання.

8.2.3. Наглядова рада АТ «Укренергомашини»:

- ✓ здійснює контроль за ефективністю функціонування системи управління ризиками;
- ✓ здійснює перегляд (не рідше одного разу на рік) ефективності функціонування системи управління ризиками;
- ✓ здійснює оцінку рівня забезпеченості учасників моделі трьох ліній захисту ресурсами, необхідними для виконання покладених на них функцій та функціонування системи управління ризиками в цілому;
- ✓ затверджує політику управління ризиками Товариства;
- ✓ затверджує декларацію схильності до ризиків Товариства;
- ✓ створює необхідну атмосферу (tone at the top) для функціонування системи управління ризиками.

## **Розділ IX. Декларація схильності до ризиків.**

9.1. Декларація схильності до ризиків АТ «Укренергомашини» (далі - Декларація) визначає сукупну величину ризик-апетиту, види ризиків, які Товариство прийматиме або уникатиме з метою досягнення своїх стратегічних цілей та виконання завдань, а також рівень ризик-апетиту щодо кожного з них.

9.2. Зміст Декларації доводиться до відома працівників Товариства, які приймають ризики та несуть відповідальність за них.

9.3. Складовими Декларації є: сукупний ризик-апетит; види ризиків, для яких АТ «Укренергомашини» створює/підтримує систему управління ризиками; ризик-апетит у розрізі всіх напрямків діяльності; ризики, яких АТ «Укренергомашини» має уникати; мінімальний перелік кількісних та якісних показників ризик – апетиту; підходи та перелік припущень, що були використанні АТ «Укренергомашини» під час визначення показників ризик-апетиту; внутрішні та зовнішні чинники і обмеження, що впливають на прийняття АТ «Укренергомашини» рішень.

9.4. Служба з питань управління ризиками здійснює / забезпечує розрахунок показників ризик-апетиту (лімітів) та виявлення фактів наближення / порушення лімітів з метою здійснення контролю рівня ризику. Розрахунки здійснюються з урахуванням інформації, яка надається Службі з питань управління ризиками підрозділами АТ «Укренергомашини», визначеними відповідальними за надання інформації необхідної для розрахунків.

9.5. Для прийняття відповідних та своєчасних управлінських рішень в АТ «Укренергомашини» запроваджується відповідна процедура ескалації порушень показників, визначених Декларацією.

9.6. Звітування про дотримання показників, визначених Декларацією здійснюється Службою з питань управління ризиків АТ «Укренергомашини» щоквартально станом на звітні квартальні дати та доводиться встановленим порядком до відома Комітету з питань аудиту, Дирекції та Наглядовій раді АТ «Укренергомашини» у строки визначені Декларацією.

9.7. Перегляд Декларації здійснюється не рідше ніж один раз на рік. Достроковий перегляд здійснюється у разі виникнення суттєвих змін поточного стану або умов діяльності; зміни річного плану діяльності та/або стратегії АТ «Укренергомашини».

## **Розділ X. Культура управління ризиками**

10.1. Культура управління ризиками є частиною корпоративної культури АТ «Укренергомашини», доповнює процедури, а також є невід'ємним компонентом управління ризиками.

10.2. Для цілей забезпечення стійкого й ефективного функціонування всієї системи управління ризиками в АТ «Укренергомашини» впроваджуються заходи з розвитку культури управління ризиками, основними завданнями якої є:

10.2.1. Отримання працівниками Товариства знань і навичок у сфері управління ризиками за допомогою навчання, надання методологічної допомоги.

10.2.2. Правильне використання керівниками і працівниками інструментів управління ризиками в повсякденній діяльності.

10.2.3. Формування у працівників навичок правильного і своєчасного використання інструментів управління ризиками.

10.2.4. Забезпечення відкритої і активної комунікації в рамках Товариства щодо цінностей та принципів культури управління ризиками.

10.3. З метою дотримання як керівниками та іншими працівниками Товариства культури управління ризиками Наглядова рада та Дирекція створюють необхідну атмосферу (tone at the top ) шляхом:

10.3.1. Визначення і дотримання корпоративних цінностей, а також здійснення контролю за дотриманням таких цінностей усіма працівниками.

10.3.2. Забезпечення розуміння як керівним складом Товариства, так і іншими працівниками їх ролі під час управління ризиками для досягнення цілей діяльності Товариства, а також відповідальності за порушення встановленого рівня ризик-апетиту.

10.3.3. Підвищення рівня обізнаності щодо ризиків шляхом забезпечення систематичного інформування всіх підрозділів АТ «Укренергомашини» про стратегію Товариства, політику, процедури з управління ризиками та заохочення вільного обміну інформацією та критичною оцінкою прийняття ризиків Товариства.

10.3.4. Отримання підтверджень, що керівники та інші працівники АТ «Укренергомашини» поінформовані про дисциплінарні санкції або інші заходи впливу, які застосовуватимуться до них у разі вчинення ними порушень або прояву неприйнятної поведінки при виконанні посадових обов'язків.

## **Розділ XI. Звітність**

11.1. Керівник СзПУР є відповідальним за надання Наглядовій раді, Комітету Наглядової ради з питань аудиту інформації щодо виконання заходів з управління ідентифікованими ризиками під час звітування про діяльність Служби з питань управління ризиками.

11.2. Керівник СзПУР забезпечує підготовку звіту Наглядовій раді про результати діяльності СзПУР та один раз на рік у письмовій формі звітує перед нею. За окремим дорученням Наглядової ради СзПУР може готувати також проміжні звіти за період не коротший, ніж один місяць.

11.3. Звіт про результати діяльності СзПУР повинен містити:

- стан виконання Плану заходів з управління ризиками на відповідний рік та/або причини його невиконання;

- основні результати здійснених власниками ризиків заходів щодо управління ідентифікованими ризиками та загальні висновки щодо оцінки процесу управління ризиками в Товаристві;

- суттєві проблемні питання, у тому числі виявлені за результатами моніторингу діяльності з управління ризиками, що потребують вжиття додаткових заходів, яких ужито не було;

- результати впроваджених у звітному періоді рекомендацій; забезпечення незалежності діяльності внутрішнього аудиту;

- рівень забезпечення ресурсами для провадження діяльності з управління ризиками;

- заходи, які потрібно додатково вжити для вдосконалення системи управління ризиками в Товаристві.

Формати (необхідні розрізи) і терміни подачі звітів власниками ризиків, а також іншими підрозділами регламентуються окремими локальними документами Товариства.

## **Розділ XII. Прикінцеві положення**

12.1. Політика набирає чинності з дати її затвердження Наглядовою радою Товариства та діє до моменту її відміни або прийняття нового документу, з набуттям сили якого попередній документ втрачає чинність.

12.2. Політика підтримується в актуальному стані Службою з питань управління ризиками та переглядається за необхідності, але не рідше одного разу на три роки.

12.3. Усі питання з управління ризиками Товариства, не врегульовані Політикою, вирішуються у формах, що не суперечать законодавству України, в порядку, передбаченому іншими внутрішніми документами Товариства та Наглядової ради. У разі, якщо які-небудь пункти (розділи) Політики суперечитимуть законодавству України або рішенням (документам), прийнятим

відповідними компетентними органами Товариства, такі пункти (розділи) цього документу не мають сили і не застосовуються.

12.4. Керівники структурних підрозділів Товариства, як частина організаційної структури управління ризиками, несуть відповідальність за виконанням підпорядкованими ним підрозділами функцій з управління ризиками.

12.5. Контроль за належним дотриманням цієї Політики усіма працівниками Товариства здійснюється через управлінську звітність та покладається на Дирекцію Товариства та Наглядова раду Товариства, зокрема Комітет з питань аудиту Наглядової ради.

Генеральний директор



Віктор СУБОТІН



ПРОХУМЕНОВАНО